for det væbnede Neutralitetsforbund med Rusland og Sverige; vi havde set, hvorledes Danmark kom til at betale Gildet for Aftalerne i Tilsit 1807; vi havde endelig set Wienerkongressens Tilsagn for det danske Riges Integritet blive tilsidesat, og vi saa det samme med Tilsagnene for det danske Monarkis Integritet i Londonerprotokollen fra Begyndelsen af 50erne. Gang paa Gang var Tilsagn til Danmark og for Danmark blevet brudt. Nu efter den tabte Krig i 1864, med Preussens Udvikling til Stormagt og med det tyske Riges Skabelse, er Forholdet i Virkeligheden det, skrev Tscherning, at vi er haabløst politisk isolerede, og ikke blot det, men faktisk og praktisk taget er Danmark politisk ikke længere en suveræn Stat, i hvert Fald er Halvdelen af Danmark i Virkeligheden indordnet den tyske Overhøjhed, den tyske Magtsfære, nemlig Jylland og den vestlige Del af vor Øgruppe.

Jeg tror, at Tscherning saa fuldstændig rigtigt. Det var en haabløs Situation, vi havde i forrige Aarhundrede, og det var en overordentlig vanskelig og prekær Situation, vi havde, da Krigen brød ud i 1914. Men som jeg ofte har sagt, Lykken var bedre end den Forstand, der hidtil havde raadet her i Landet. Jeg har fuldt ud anerkendt, at den daværende Regering greb Situationen rigtigt an; men naar Situationen ikke var vanskeligere og ikke var farligere for Danmark i 1914, saa skyldtes det Omstændigheder, hvorover den radikale Regering ikke var Herre.

Efter Krigens Afslutning er der indtruffet to Begivenheder af særlig Betydning for Danmark, den ene er Skabelsen af Folkenes Forbund, og den anden er den, at de allierede Magter, Vestmagterne, som i 1864 svigtede Danmark, erindrede, at de havde en Uret at gøre god igen, og at de gjorde denne Uret god igen. Hvorfor gjorde de dette? Mon de vilde have gjort det, hvis Danmark ikke i 1864 havde sat sig til Modværge mod det Overgreb, der da fandt Sted fra tysk Side, og mon de vilde have fundet det Umagen værd at tilbagegive os den sønderjydske Landsdel, hvis Danmark i 1864 kun havde haft en Forsvarsordning som den, der nu foreslaas, et Gendarmerikorps, et Vagtværnskorps, som intet kunde udrette, og som heller ikke i Tilfælde af et alvorligt Angreb som det Bismarckske i 1864 skulde sætte sig til Modværge, hvis man den Gang havde taget Standpunktet laisser faire, lade sig trykke ned, lade sig kujonere, lade sig hundse, henvisende til sin Svaghed og saa alligevel haabende, at der skulde være interesserede Magter, som i sidste Instans vilde tage Danmarks Sag op? Jeg tror ikke, vor Stilling havde været saa gunstig, hvis vi den Gang havde fulgt en Politik som den, der nu anbefales.

Det store Spørgsmaal, som vil blive af væsentlig Betydning ved Vurderingen af Danmarks Stilling under de storpolitiske Forhold i Fremtiden, er, hvorledes de ledende Stormagter i Folkenes Forbund — det er slet ikke afgjort endnu, Bestemmelsen er slet ikke afklaret endnu — vil forstaa den eneste Retshaandhævelsesbestemmelse, som findes i Folkeforbundspagten, nemlig Artikel 16. Vi ser i Kommentarerne til Locarno-Traktaterne paa den ene Side det officielle Tyskland hævde, at efter den Fortolkning, der i Tillægsprotokollen til Locarno-Aftalerne er givet Artikel 16, kan Tyskland modsætte sig Gennemmarch paa sit Territorium af Folkeforbundets retshaandhævende Ekspeditionskorps. Og paa den anden Side ser vi Frankrig hævde lige det modsatte, at Frankrig har fuld Adgang til Gennemmarsch gennem Tyskland til Udøvelse af Folkeforbundets sanktionsmæssige Myndighed overfor en Angriber, og Czekoslovakiet hævder det samme.

Det er klart, og det fremgaar tydeligt af de Bestræbelser, der lige siden den første Forbundsforsamling i 1920 har været udfoldet fra officiel dansk Side for at relaksere Forpligtelserne ifølge Artikel 16, at denne Artikels Fortolkning har den største Betydning ved Bedømmelsen af Danmarks fremtidige strategisk-politiske Stilling ved Indgangen til Østersøen. Jeg er ikke meget uenig med det ærede Medlem Hr. P. Munch i, at det maaske ikke er ganske beføjet at hævde, at Danmark sidder inde med Nøglerne til Østersøen, for naar Tyskland har den Stilling ved Østersøen, geografisk og strategisk, som det har, er det sin egen Sag at paastaa, at det er Danmark, der har Nøglerne til Østersøen. Derimod er jeg ganske uenig med det ærede Medlem Hr. P. Munch i den Betragtning, han gjorde gældende paa Mødet i Paris, og som han ved saa mange Lejligheder har gjort gældende, at Danmarks geografiske og militære Stilling er af underordnet Betydning for de ledende Stormagter i Europa, at vor Stilling ikke har virkelig strategisk Betydning for de europæiske Stormagter. Jeg tror, det er en ganske forfejlet Betragtning; jeg tror, som jeg hævdede i Eftermiddags, at netop efter at vi er blevet Medlem af F lkeforbundet, og netop efter at Locarno-Traktaterne er blevet vedtaget, er Danmarks strategisk-politiske Stilling